

Anvisning för utbildning av krisorganisation av krisorganisation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Anvisning för utbildning av krisorganisation	Anvisning	2019-12-12	Kommunchef
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	1	19KS273	2023-12-31
Dokumentinformation	Anvisning för utbildning och övning av krisorganisation med utbildnings- och övningsplan 2020-2023		
Dokumentet gäller för	Alla nämnder och bolag		

Inledning

Att utbilda och öva kommunens krisorganisation är en viktig förutsättning för att öka samhällets gemensamma förmåga att hantera samhällsstörningar. En utbildnings- och övningsplan underlättar för kommunen att på ett strukturerat sätt vidmakthålla och utveckla den egna organisationens kunskap och förmåga vad gäller krisberedskap och civilt försvar.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har kommit överens om att kommunerna ska ta fram en utbildnings- och övningsplan (Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022).

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)

- Kommunen ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid (2 kap. 8 § LEH).

Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022

- Kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan.
- Planen ska beslutas av lägst kommundirektören.
- Planen ska vara beslutad senast 31 december under mandatperiodens första år.
- Kommunen ska ha en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även beredskapsfunktioner inom till exempel kommunalteknisk försörjning och krisstöd ska vara utbildade och övade.
- Kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Krisledningsnämnden och tjänstemannaledningen ska övas minst en gång per mandatperiod.
- Kommunen ska, om tillfälle ges, delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser fredstida kriser.

Förtydliganden

- Övningsverksamheten ska beakta de brister som identifierats i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.
- Varje övning ska utvärderas avseende såväl styrkor som svagheter när det gäller kommunens egen krisberedskap och förmåga att samverka med andra aktörer.

Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018- 2020. Gäller samtliga kommuner:

- Nyckelpersoner i kommunens organisation ska under perioden genom utbildning ges kunskaper om höjd beredskap och totalförsvar.

Gäller kommuner i militärstrategiskt viktiga områden (kategori 1):

- Kommunen bör utbilda och öva kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning.

- Kommunen bör inom ramen för den statliga ersättningen medverka i utbildningar och övningar som anordnas av länsstyrelsen och delta i övning anordnad av annan statlig myndighet.

Övningsansvarig

Säkerhetssamordnaren i kommunen är övningsansvarig i Piteå kommun, denne ansvarar för att ta fram, revidera och förankra planen inom kommunkoncernen. Kommunkoncernens förvaltningar och helägda bolag är ansvariga för att genomföra och delta i planen i den omfattning som krävs för att behovet ska kunna fyllas och syftet ska uppnås samt att arbeta utifrån uppsatt ambition.

Behovsanalys för kommunen

Behovsanalysen definierar nuläge och utgångspunkter. Utifrån analysen identifieras både vilka förmågor som behöver utvecklas och vilka aktörer som behöver övas.

Utbildnings- och övningsbehov hos funktioner som:

- Krisledningsnämnd
- Krisledningsstab
- Förvaltnings- och bolagschefer
- Krisstöd
- Tjänsteman i beredskap

Underlag för behovsanalysen är:

- risk-och sårbarhetsanalysen (RSA)
- utvärderingar från tidigare övningar och utbildningar
- utvärderingar av inträffade händelser
- befintlig kompetens i egen organisation
- omvärldsanalys
- kompetensförsörjningsanalys

Kunskap (utbildning)	Förmåga (övning)
Kunskap i Gemensamma grunder	Förmåga att agera utifrån sin roll i krisledningsorganisationen
Kunskap om Svensk krishantering	Förmåga att agera utifrån sitt ansvar i krisledningsorganisationen
Kunskap om kommunens Anvisning för extraordinära händelser	Förmåga att samverka utifrån Strategin för samverkan vid samhällsstörningar i Norrbottens län.
Kunskap om höjd beredskap och totalförsvar	Förmåga att samverka utifrån Strategin för kriskommunikation vid samhällsstörningar i Norrbottens län.

	Förmåga att kunna samverka och stå som lokal värd för en ISF i det geografiska området
	Förmågan att upprätta och förmedla en samlad lägesbild inom det geografiska området
	Förmåga att delta i samverkanskonferenser på lokal och regional nivå.
	Förmåga att utföra analysarbete av händelseutveckling på kort och lång sikt
	Förmågan till effektiv och snabb kriskommunikation på olika plattformar.
	Förmågan till omvärdsbevakning

Behovsanalys för verksamheterna

Behovsanalysen definierar nuläge och utgångspunkter. Utifrån analysen identifieras både vilka förmågor som behöver utvecklas och vilka aktörer som behöver övas.

Utbildnings- och övningsbehov hos funktioner som:

- Förvaltningens krisledningsstab
- Bolagens krisledningsstab
- Krisstöd
- Beredskapsfunktion i förvaltning och bolag

Underlag för behovsanalysen är:

- risk-och sårbarhetsanalysen (RSA)
- utvärderingar från tidigare övningar och utbildningar
- utvärderingar av inträffade händelser
- befintlig kompetens i egen organisation
- omvärldsanalys
- kompetensförsörjningsanalys

Kunskap (utbildning)	Förmåga (övning)
Kunskap om Strategi för samverkan vid samhällsstörning i Norrbottens län	Förmågan att arbeta i stab utifrån bestämd metodik
Kunskap i Gemensamma grunder	Förmåga att agera utifrån sin roll i förvaltningens/bolagets krisledningsplan
Kunskap om Svensk krishantering	Förmåga att agera utifrån sitt ansvar i förvaltningens/bolagets krisledningsplan
Kunskap om kommunens Anvisning för extraordinära händelser	Förmågan att upprätta och förmedla en samlad lägesbild inom verksamheten
Kunskap om höjd beredskap och totalförsvaret	Förmågan till omvärldsbevakning enligt

	förvaltningens/bolagets krisledningsplan
	Förmågan till operativ ledning enligt förvaltningens/bolagets krisledningsplan
	Förmåga att utföra analysarbete av händelseutveckling på kort och lång sikt enligt förvaltningens/bolagets krisledningsplan
	Förmågan till effektiv och snabb kriskommunikation på olika plattformar enligt förvaltningens/bolagets krisledningsplan

Utbildning av ovanstående kunskaper kan ske vid samma tillfälle som kommunens krisledningsorganisation. Eftersom flera förvaltningar och bolag idag saknar egna krisledningsplaner är det prioriterade behovet att skaffa detta, därefter blir det aktuellt att öva på förvaltnings/bolagsnivå.

Samråd

Kommunen ska samråda om planen med länsstyrelsen och omgivande kommuner för att uppnå synergieffekter.

Kommunen deltar, i den utsträckning tillfälle ges, i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional och/eller nationell nivå. Samverkansövningar med andra aktörer inom kommunen och/eller mellan kommuner genomförs med en genomtänkt periodicitet i förhållande till regional och nationell övningsplanering.

Kommunen ska sätta en ambitionsnivå för vilken utbildnings- och övningsverksamhet som faktiskt ska genomföras under perioden.

Syfte

Inriktning för kommunens krisberedskap

Kommunens förvaltningar och bolag arbetar utifrån Svensk krishanterings principer och MSB's Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar samt att säkerhetsarbetet integreras i det dagliga arbetet genom att föras in som en stående punkt i alla lednings/styrelseträffar.

Övningsformat

Piteå kommun har valt att ha två simuleringsövningar med motspel och två semineringsövningar. Simuleringsövningar med motspel kommer att ska de år länsstyrelsen anordnar regionala samverkansövningar.

Ambitionsnivå

Kommunen ska årligen utbilda i fastställd stabsmetodik/metod och öva enligt fastställd plan för extraordinära händelser utifrån ett scenario från kommunens RSA för att skaffa den förmåga som krävs för att lösa en extraordinär händelse.

Ekonomi

Verksamhetsersättningen som kommunen får varje år kommer att delas ut till förvaltningarna och bolagen i följande omfattning, 10 tkr till respektive förvaltning samt 50 tkr för VD för Pikab-bolagen att fördela, förutsatt att förvaltningarna och bolagen har genomfört målen och inriktningsmål som beskrivs i detta dokument. Hur uppföljning av detta sker finns att läsa om sist i detta dokument.

Tidsplan och sammanställning av utbildningar och övningar

Se bilaga 1 och 2

Utvärderingar

Samtliga övningar ska utvärderas. Inför en övning tar säkerhetssamordnaren fram en instruktion för övningen (övningsbestämmelse) där man fastställer: Bakgrund, syfte, omfattning, deltagande aktörer, förberedelser och genomförande, övningstider, plats/teknik, förutsättning, övningens syfte och mål (kriterier för övningen), modell för målformulering och utvärdering.

Bilaga I

Sammanställning av utbildningar och övningar

Datum	Utbildnings/ övningens namn	Syfte och förmågor som ska stärkas	Deltagare	Erfarenhets- hantering	Budget	Ansvarig för utbildning/ övning
2020 våren	Stabsmetodik och höjd beredskap	Utbildning Se övnings- bestämmelser från länsstyrelsen	• Krisledningsnämnd – Politiken • Krisledningsstab – Kommunchef och tjänstemän • Krisledningsfunktioner – förvaltningschefer/bolagschefer och stöd • Tjänsteman i beredskap • Krisstöd		Inom verksamhetsbudget samt enligt fördelning, se policy	Länsstyrelsen
2020 hösten	Totalförsvarsövning 2020	Övning Se övnings- bestämmelser från länsstyrelsen	• Krisledningsnämnd – Politiken • Krisledningsstab – Kommunchef och tjänstemän • Krisledningsfunktioner – förvaltningschefer/bolagschefer och stöd • Tjänsteman i beredskap • Krisstöd	Lokal och regionala utvärdering	Inom verksamhetsbudget samt enligt fördelning, se policy	Säkerhets- samordnaren
2021 våren	Svensk krishantering, Gemensamma grunder, Plan för extraordinära händelser och Stabsmetodik.	Utbildning	• Krisledningsstab – Kommunchef och tjänstemän • Krisledningsfunktioner – förvaltningschefer/bolagschefer och stöd • Tjänsteman i beredskap		Inom verksamhetsbudget samt enligt fördelning, se policy för krisberedskap	Säkerhets- samordnaren
2021 hösten	Brand i anläggning med hantering av farligt ämne	Övning	• Krisledningsstab – Kommunchef och tjänstemän	Lokal utvärdering	Inom verksamhetsbudget samt enligt fördelning,	Säkerhets- samordnaren

			• Krisledningsfunktioner – förvaltningschefer/bolagschefer och stöd • Tjänsteman i beredskap		se policy för krisberedskap	
2022 våren	Svensk krishantering, Gemensamma grunder, Plan för extraordinära händelser och Stabsmetodik.	Utbildning	• Krisledningsnämnd – Politiken • Krisledningsstab – Kommunchef och tjänstemän • Krisledningsfunktioner – förvaltningschefer/bolagschefer och stöd • Tjänsteman i beredskap • Krisstöd		Inom verksamhetsbudget samt enligt fördelning, se policy för krisberedskap	Säkerhets-samordnaren
2022 hösten	Regional samverkansövning	Övning Se övningsbestämmelser från länsstyrelsen	• Krisledningsnämnd – Politiken • Krisledningsstab – Kommunchef och tjänstemän • Krisledningsfunktioner – förvaltningschefer/bolagschefer och stöd • Tjänsteman i beredskap Krisstöd	Lokal och regionala utvärdering	Inom verksamhetsbudget samt enligt fördelning, se policy för krisberedskap	Säkerhets-samordnaren
2023 våren	Svensk krishantering, Gemensamma grunder, Plan för extraordinära händelser och Stabsmetodik.	Utbildning	Krisledningsstab – Kommunchef och tjänstemän Krisledningsfunktioner – förvaltningschefer/bolagschefer och stöd Krisstöd		Inom verksamhetsbudget samt enligt fördelning, se policy för krisberedskap	Säkerhets-samordnaren
2023 hösten	Transport av farligt gods	Övning	Krisledningsstab – Kommunchef och tjänstemän Krisledningsfunktioner – förvaltningschefer/bolagschefer och stöd Krisstöd	Lokal utvärdering	Inom verksamhetsbudget samt enligt fördelning, se policy för krisberedskap	Säkerhets-samordnaren

Tidsplan

Funktion	2020	2020 Samverkans- övning	2021	2021	2022	2022 Samverkans- övning	2023	2023
	Q2/utbildning	Q4/övning	Q2/utbildning	Q4/övning	Q2/utbildning	Q4/övning	Q2/utbildning	Q4/övning
Krisledningsnämnd	X	X			X	X		
Krisledningsstab	X	X	X	X	X	X	X	X
Krisledningsfunktioner	X	X	X	X	X	X	X	X
Krisstöd	X	X			X	X		
Tjänsteman i beredskap	X	X	X	X	X	X	X	X

Krisledningsnämnd – Politiken

Krisledningsstab – Kommunchef och tjänstemän

Krisledningsfunktioner – förvaltningschefer/bolagschefer och stöd

Krisstöd – POSOM